

якого перевищує п'ятдесят відсотків чи становить величину, яка забезпечує державі право вирішального впливу на господарську діяльність цих суб'єктів.

Окрім цього, необхідним також є внесення змін в ДК 002:2004 «Класифікація організаційно-правових форм господарювання», оскільки на даний час в зазначеному нормативному акті має місце ототожнення понять «державне акціонерне товариство» та «акціонерне товариство державного сектору економіки», що суперечить положенням Господарського кодексу України та Закону України «Про акціонерні товариства».

Список використаних джерел:

1. Майданник Р.А. Види юридичних осіб публічного права в Україні // Юридична Україна. - 2010. - № 6. - С. 4-11.

2. Селіванова І.А. Проблеми правового статусу акціонерних товариств, в яких держава є акціонером // Вісник Верховного Суду України. - 2009. - № 9. - С.44-48.

ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ТОВАРИСТВ ІЗ ЄДИНИМ УЧАСНИКОМ

Оберемок Анастасія Володимирівна, студент навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент кафедри господарсько-правових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ *Борцевич П.С.*

Цивільний кодекс України, який набрав чинності 1 січня 2004 року, передбачив, що господарське товариство, крім повного і командитного товариств, може бути створене однією особою, яка стає його єдиним учасником. Вперше визнано право за фізичною чи юридичною особою створювати господарське товариство (фактично у якості єдиного засновника господарського товариства до цього часу виступала лише держава). Запровадження господарського товариства з одним учасником зумовлює виникнення ряду запитань, адже на сьогодні правове положення такого товариства визначається загальними нормами, що регулюють діяльність господарських товариств і не містять регламентації особливостей, зумовлених існуванням одного учасника.

Такі вчені, як О. Флейшиць, В. Мозолін, В. Мусін, зазначали, що конструкція господарського товариства з одним учасником вступає в протиріччя з самим поняттям юридичної особи. Виникнення таких товариств призводить до «расшатывания» самого поняття юридичної особи (О. Флейшиць)[3], усунення з нього того, заради чого воно було створене, – елементу колективності (В. Мозолін), «безцеремонного перекручення і прямого відходу від основних принципів буржуазного цивільного права» (В. Мусін)[5].

Так, виходячи з того, що акціонерне товариство ґрунтується на колективних засадах (спільне формування статутного капіталу, спільне управління і розподіл прибутку і т.п.), Д. Нефедов вважає господарське товариство з одним засновником «неоправданим виключенням». Тому він пропонує дозволити створення господарського товариства одним засновником, але що стосується учасників такого товариства, то їх обов'язково має бути декілька[4]. Така форма організації підприємницької діяльності ідеально підходить для випадку, коли одна особа володіє достатнім капіталом для того, щоб не об'єднуватися з іншими особами, бажає обмежити свій ризик лише майном, вкладеним у юридичну особу.

Вводячи такі положення, законодавець не врахував проблеми здійснення колективних функцій однією особою-засновником. Так, згідно зі ст. 58 Закон України «Про господарські товариства» вищим органом товариства з обмеженою відповідальністю є загальні збори учасників. Вони складаються з учасників товариства або призначених ними представників. Та те, що загальні збори учасників товариства обирають голову товариства. У ст. 60 вказано, що голова зборів товариства організує ведення протоколу. Тобто, виходячи із вищевказаного, можна зробити висновок, що засновник повинен одноосібно проводити збори і вести протоколи засідань. Не є можливим не проведення зборів, адже у ст. 61 того ж закону вказано, що загальні збори учасників товариства з обмеженою відповідальністю скликаються не рідше двох разів на рік, якщо інше не передбачено установчими документами, що вказує на

обов'язковість проведення зборів, також існує певний перелік питань, які можуть прийматися лише зборами.

У товаристві з обмеженою відповідальністю створюється виконавчий орган: колегіальний (дирекція) або одноособовий (директор). Дирекцію очолює генеральний директор. Генеральний директор (директор) не може бути одночасно головою загальних зборів учасників товариства. Тобто, для того, щоб дотримуватися законодавства треба або бути не єдиним засновником, або наймати осіб, які, не будучи засновниками, виконуватимуть функції голови загальних зборів.

Цікавими є положення про контроль. Контроль за діяльністю дирекції (директора) товариства з обмеженою відповідальністю здійснюється ревізійною комісією, що утворюється загальними зборами учасників товариства з їх числа, в кількості, передбаченій установчими документами, але не менше 3 осіб. Члени дирекції (директор) не можуть бути членами ревізійної комісії. Дане положення свідчить, що загальні збори мають містити мінімум 4 особи.

Вище наведені положення стосуються лише товариств з обмеженою та додатковою відповідальністю, адже щодо акціонерних товариств був прийнятий окремий Закон України «Про акціонерні товариства». Питання щодо одноосібного засновника товариства врегульований більше, але не повністю. Так, у ч.6 ст. 9 та ч.4 ст. 10 того ж закону зазначено, що у разі заснування акціонерного товариства однією особою рішення, які повинні прийматися зборами засновників, приймаються цією особою одноосібно і оформляються рішенням про намір заснувати товариство. Якщо єдиним засновником товариства є фізична особа, її підпис на рішенні про намір заснувати товариство підлягає нотаріальному засвідченню.

Але ті ж питання, щодо загальних зборів не є врегульованими : ст.32 Закону загальні збори є вищим органом акціонерного товариства. Акціонерне товариство зобов'язане щороку скликати загальні збори (річні загальні збори). Та положення ст. 33 вказує на обов'язок прийняття деяких рішень виключно зборами.

Отже, підбиваючи підсумок, зазначаємо, що спірними і невирішеними є питання не лише про доцільність створення товариств однією особою, а й його правове регулювання. Адже, якщо законодавець дозволив створення таких товариств, то чи варто проводити загальні збори, ведення протоколів і т.д, якщо рішення все одно приймає одна особа? На нашу думку, варто удосконалити законодавство у цій сфері, шляхом зміни або спрощення процедур прийняття рішень товариствами з одним учасником.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про господарські товариства»
2. Закон України «Про акціонерні товариства»
3. Флейшиц Е. Буржуазное гражданское право на службе монополистического капитала. – М.: Юрид. Изд-во Министерства юстиции СССР, 1948, с.29; Мозолин В. Корпорации, монополии и право в США. – М.: Изд-во Московского университета, 1966, с.61;
4. Д. Нефедов. Субъекты коммерческого права. Отдельные виды. // Коммерческое право. Учебник. Под ред. В.Ф. Попондопуло и В.Ф. Яковлевой. – СПб.: Изд-во С. – Петербургского университета, 1998, с.118-119.
5. Мусин В. Одночленные корпорации в буржуазном праве//Известия высших учебных заведений. Правоведение. – 1981. - № 4, с. 43.

РОЛЬ ЛІКВІДАЦІЙНОЇ КОМІСІЇ В ПРОЦЕСІ ЛІКВІДАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВ ЗА ГОСПОДАРЬСЬКИМ ЗАКОНОДАВСТВОМ

Гончар Віталій Михайлович, студент навчально-наукового інституту права і психології Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент кафедри господарського права і процесу навчально-наукового інституту права і психології Національної академії внутрішніх справ *Геліч Ю.О.*

Відповідно до ст. 104 ЦКУ та ст. 59 ГКУ встановлюється два способи припинення юридичних осіб: в порядку правонаступництва (реорганізація в декількох видах) та порядку ліквідації [1,2]. Ліквідація є остаточним припиненням існування юридичної особи.

Припинення юридичної особи шляхом ліквідації проходить у двох формах: добровільної та примусової ліквідації [4].